

Lovforslag nr. L 172. Fremsat den 28. marts 2008 af velfærdsministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner

(Indførelse af mulighed for at gøre en del af statstilskuddet til kommunerne betinget)

§ 1

I lov nr. 499 af 7. juni 2006 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, som ændret ved § 12 i lov nr. 534 af 6. juni 2007, foretages følgende ændring:

1. I § 14, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Hvis tilskuddet forhøjes, kan finansministeren beslutte, at en andel af tilskuddet på op til 1

mia. kr. kun udbetales til kommunerne, hvis kommunernes budgetterede udgifter for tilskudsåret efter finansministerens vurdering svarer til de forudsætninger, der har ligget til grund for forhøjelsen.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2008 og har virkning fra og med tilskudsåret 2009.

F. t. l. vedr. kommunal udligning m.v.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Formålet med lovforslaget er at understøtte kommunerne i at overholde de indgåede økonomaftaler på udgiftssiden. Regeringen indgår hvert år aftaler med KL om det kommende års kommunale økonomi. I den forbindelse bliver regeringen og KL enige om et kommunalt udgiftsniveau for det kommende år. Der sikres samtidig finansiering af det aftalte udgiftsniveau. Som led i denne finansiering forhøjes bloktilskuddet med et såkaldt balancetilskud, således at der skabes balance mellem de forudsatte udgifter og indtægter.

Dette lovforslag indebærer, at en del af balancetilskuddet på op til 1 mia. kr. kan gøres betinget af, at kommunerne budgetterer i overensstemmelse med det aftalte. Hvis kommunernes budgetterede udgiftsniveau svarer til det aftalte, udbetales hele balancetilskuddet. Hvis kommunerne derimod budgetterer med et højere udgiftsniveau end aftalt, kan finansministeren beslutte, at den nævnte andel af balancetilskuddet ikke bliver udbetalt.

Dermed gives kommunerne som helhed et incitament til at budgettere i overensstemmelse med økonomaftalen mellem regeringen og kommunerne.

2. Gældende ret

Statens tilskud til kommunerne (bloktilskuddet) fastsættes årligt efter bestemmelserne i § 14 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (udligningsloven).

Tilskuddet fastsættes af finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg. Tilskuddet fastsættes som summen af: 1) det foregående års tilskud med fradrag for engangsreguleringer, 2) regulering for pris- og lønudviklingen, 3) mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i udgifts- eller opgavefordelingen mellem staten og kommunerne og regionerne, 4) mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer af den statslige regulering af kommunernes virksomhed i tilskudsåret, 5) mer- eller mindreudgifter som følge af udviklingen i kommunernes udgifter

til en række nærmere bestemte formål (det budgetgaranterede område). Herudover kan finansministeren med Finansudvalgets tilslutning forhøje eller nedsætte tilskuddet, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale økonomi taler herfor.

Tilskuddet fastsættes årligt i juni måned i året før tilskudsåret. Tilskuddet fastsættes umiddelbart efter afslutningen af regeringens økonomiforhandlinger med KL om det kommende års økonomi. I den forbindelse reguleres tilskuddet således, at der sikres finansiering af det udgiftsniveau, der er aftalt med KL. Dermed sikres en balanceret udvikling i den kommunale økonomi.

Tilskuddet fordeles til de enkelte kommuner af velfærdsministeren. En del af tilskuddet anvendes til finansiering af de kommunale udligningsordninger, mens den resterende del fordeles til kommunerne i forhold til indbyggertallet.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer, at når bloktilskuddet til kommunerne forhøjes med henblik på at sikre en balanceret udvikling i den kommunale økonomi, kan en del af denne forhøjelse på op til 1 mia. kr. gøres betinget af, at kommunerne budgetterer i overensstemmelse med økonomaftalen mellem regeringen og KL.

Bloktilskuddet til kommunerne fastsættes hvert år i juni måned i året forud for tilskudsåret. Bloktilskuddet fastsættes af finansministeren med Finansudvalgets tilslutning. Forslaget indebærer, at finansministeren kan gøre en del af balancetilskuddet betinget.

Det indgår i lovforslaget, at finansministeren efter vedtagelsen af de kommunale budgetter opgør, om det budgetterede udgiftsniveau er i overensstemmelse med det aftalte. Hvis det budgetterede udgiftsniveau er i overensstemmelse med det aftalte niveau, udbetales den betingede del af balancetilskuddet til kommunerne. Hvis det budgetterede udgiftsniveau derimod overstiger det aftalte niveau, kan finansministeren beslutte, at en tilsvarende del af det betingede balancetilskud ikke bliver udbetalt. Kommunernes budgetterede udgiftsniveau opgøres på grundlag af Danmarks

Statistikks opgørelse af de kommunale budgetter, som foreligger i januar måned i budgetåret.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget giver kommunerne et incitament til at budgettere i overensstemmelse med økonomiaftalen mellem regeringen og kommunerne.

Lovforslaget indebærer et mindre element af usikkerhed i den kommunale budgetlægning, idet udbetalingen af den betingede del af bloktilskuddet først sker på baggrund af det samlede resultat af kommunernes budgetlægning. Den betingede del af bloktilskuddet udgør dog en meget begrænset del af det samlede bloktilskud og den samlede kommunale økonomi. Usikkerheden for den enkelte kommune er dermed også meget begrænset.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser. Lovforslaget har ingen konsekvenser for regionerne.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget giver kommunerne incitament til at budgettere inden for de rammer, der er aftalt med regeringen.	Lovforslaget indebærer en meget begrænset usikkerhed i den kommunale budgetlægning.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det fremgår af den eksisterende bestemmelse i § 14, stk. 3, i udligningsloven, at finansministeren med Finansudvalgets tilslutning kan forhøje eller nedsætte bloktilskuddet, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale økonomi taler herfor. Tilskudsforhøjelsen efter denne bestemmelse kaldes balancetilskuddet. Størrelsen af balancetilskuddet fastsættes som led i regeringens forhandlinger med KL om det kommende års økonomi, således at finansie-

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring i KL.

ringen tilpasses til det udgiftsniveau, der er enighed om.

Det kommunale udgiftsniveau, der aftales med KL, er således en forudsætning for opgørelsen af størrelsen af balancetilskuddet.

Dette lovforslag indebærer, at når der ydes et balancetilskud, kan et beløb på 1 mia. kr. heraf gøres betinget af, at kommunernes budgetterede udgifter holdes inden for det aftalte udgiftsniveau. Det vil sige, at hvis kommunernes budgetter viser, at de holder sig inden for det aftalte udgiftsniveau, vil beløbet blive udbetalt

til kommunerne. Men hvis kommunerne budgetterer med et højere udgiftsniveau, kan det betingede balancetilskud blive reduceret. Hvis overskridelsen er under 1 mia. kr., kan et beløb på 1 mia. kr. fratrukket overskridelsen blive udbetalt til kommunerne. Hvis overskridelsen overstiger 1 mia. kr., kan det betingede balancetilskud ikke blive udbetalt.

Det indgår i lovforslaget, at det er finansministeren, der vurderer, hvorvidt kommunernes budgetterede udgifter svarer til det forudsatte. Vurderingen vil tage udgangspunkt i de udgiftsrammer, der er aftalt mellem regeringen og KL. I de senere år har de aftalte udgiftsrammer omfattet de kommunale serviceudgifter. Der har dog også været aftalt lofter for anlægsudgifter. Når det er tilfældet, vil det blive opgjort, om kommunernes budgetterede service- og anlægsudgifter ligger inden for den aftalte ramme. Der kan i den forbindelse foretages korrektioner for ændrede forudsætninger.

Det betingede balancetilskud på 1 mia. kr. vil blive udmeldt til kommunerne som led i Velfærdsministeriets udmelding af tilskuds- og udligningsbeløb til kommuner ultimo juni i året forud for tilskudsåret. Kommunerne kender således størrelsen af det betingede tilskud forud for deres budgetlægning for tilskudsåret.

Kommunerne vedtager deres budget senest den 15. oktober i året forud for budgetåret. Umiddelbart herefter foretager kommunerne en foreløbig indberetning

af budgetterne til Velfærdsministeriet. På baggrund heraf vil der ske en foreløbig opgørelse af de budgetterede kommunale udgifter samt en foreløbig vurdering af, om det betingede tilskud skal udbetales.

De vedtagne budgetter indberettes efterfølgende til Danmarks Statistik, som i januar måned i budgetåret offentliggør de endelige kommunale budgetter. Den endelige opgørelse af de budgetterede kommunale udgifter til brug for administration af denne lov vil ske på grundlag af Danmarks Statistiks opgørelse af de kommunale budgetter.

Den endelige vurdering af, om det betingede tilskud skal udbetales, vil blive foretaget i februar måned i budgetåret. Udbetalingen af tilskuddet vil ske i månedlige rater. Af praktiske årsager vil udbetalingen ske fra og med april måned i tilskudsåret.

Uanset om der sker en reduktion af det betingede tilskud vil de øvrige tilskuds- og udligningsbeløb blive fastholdt uændrede.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2008 med virkning fra og med tilskudsåret 2009. Det vil sige, at fra og med tilskudsåret 2009 kan en del af balancetilskuddet på 1 mia. kr. gøres betinget. Den første udmelding af et betinget balancetilskud kan således ske ved udmeldingen af tilskuds- og udligningsbeløb ultimo juni 2008 for tilskudsåret 2009.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 14.**

Stk. 3. Finansministeren kan med virkning for tilskudsåret med Finansudvalgets tilslutning forhøje eller nedsætte tilskuddet opgjort efter stk. 2, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale økonomi taler herfor.

§ 1

I lov nr. 499 af 7. juni 2006 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, som ændret ved § 12 i lov nr. 534 af 6. juni 2007, foretages følgende ændring:

1. I § 14, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Hvis tilskuddet forhøjes, kan finansministeren beslutte, at en andel af tilskuddet på op til 1 mia. kr. kun udbetales til kommunerne, hvis kommunernes budgetterede udgifter for tilskudsåret efter finansministerens vurdering svarer til de forudsætninger, der har ligget til grund for forhøjelsen.«

Til lovforslag nr. L 172. Skriftlig fremsættelse (28. marts 2008)

Velfærdsministeren (Karen Jespersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner (Indførelse af mulighed for at gøre en del af statstilskuddet til kommunerne betinget)
(Lovforslag nr. L 172).

Det foreliggende lovforslag er et led i udmøntningen af den del af finanslovsaftalen for 2008, som vedrører justering af aftalesystemet for den kommunale økonomi.

Aftalesystemet for den kommunale økonomi hviler på, at de indgåede aftaler mellem regeringen og KL overholdes. Aftalesystemet skal således gøres mere forpligtende med henblik på at understøtte kommunernes fælles ansvar for at sikre aftaleoverholdelse.

Formålet med lovforslaget er at understøtte aftalesystemet mellem staten og kommunerne ved at styrke kommunernes incitamenter til at overholde de indgåede aftaler om det kommunale udgiftsniveau.

Dette lovforslag indebærer, at en del af balancetilskuddet på op til 1 mia. kr. kan gøres betinget af, at kommunerne budgetterer i overensstemmelse med det aftalte. Hvis kommunernes budgetterede udgiftsniveau svarer til det aftalte, udbetales hele balancetilskuddet. Hvis kommunerne derimod budgetterer med et højere udgiftsniveau end aftalt, kan finansministeren be-

stemme, at den nævnte andel af balancetilskuddet ikke bliver udbetalt.

Det betingede balancetilskud på 1 mia. kr. vil blive udmeldt til kommunerne som led i Velfærdsministeriets udmelding af tilskuds- og udligningsbeløb til kommuner ultimo juni i året forud for tilskudsåret. Kommunerne kender således størrelsen af det betingede tilskud forud for deres budgetlægning for tilskudsåret.

Dermed gives kommunerne som helhed et incitament til at budgettere i overensstemmelse med økonomaftalen mellem regeringen og kommunerne.

Det indgår i lovforslaget, at finansministeren efter vedtagelsen af de kommunale budgetter opgør, om det budgetterede udgiftsniveau er i overensstemmelse med det aftalte. Hvis det budgetterede udgiftsniveau er i overensstemmelse med det aftalte niveau, udbetales den betingede del af balancetilskuddet til kommunerne. Hvis det budgetterede udgiftsniveau derimod overstiger det aftalte niveau, kan finansministeren bestemme, at en tilsvarende del af det betingede balancetilskud ikke bliver udbetalt. Kommunernes budgetterede udgiftsniveau opgøres på grundlag af Danmarks Statistiks opgørelse af de kommunale budgetter, som foreligger i januar måned i budgetåret.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i Det Høje Ting.